

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znača.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Take so naše razmere!“

Prav neradi pečamo se na tem mestu z drobtinami, ki spadajo prav za prav v rubriko „domačih stvarij“, a ker se naša politika kolikor toliko suče ob osobnostih, in ker se s podrobnosti sme sklepiti na splošnost, odločili smo se, danes tu razpravljati naslednjo dogodbo, da se naši čitatelji še jedenkrat osvedočijo, kako perfidna je taktika naših političnih antagonistov in kako bi slastno radi sneli preprič kar s prvega klinja, ter sumučili in grdili Kranjsko, z njo pa vse Slovence sploh.

Dunajski jutranji listi z dne 23. t. m., katerim streže znani sin Konšekov z lažnjivimi poročili, prinesli zo naslednji vznemirljivi telegram: „Laibach 22. Juli. Heute Nachmittag um 6 Uhr wurde auf der Strasse zwischen Laibach und Josephsthal, einem der frequentesten Ausflugsorte, ein deutscher Ingenieur von einem Bauernburschen mit einem Messer angefallen. Derselbe konnte sich nur dadurch retten, dass eine vorbeifahrende Equipage ihn aufnahm, worauf auch gegen dieselbe ein Angriff unternommen wurde.“ Tako slove telegram. Sedaj pa hočemo povedati mi, kar smo poizvedeli iz verodostojnih virov. Res je, da je inženirja gosp. Postelna, ki pa ni Nemec nego Magjar ali Čeh, prišedšega peš iz Zaloge na potu proti Ljubljani, koder se gre proti Korbarjevi gostilni, napal bivši delavec v fabriki v Velčah. A ta delavec, ki je bil popolnem žganju pisan, bil je zaradi vednega pijančevanja že davno odpuščen kot delavec iz Velške papirnice in, ker je imel že delirium tremens, bil je že v blaznici. Ta pijani človek se je malo brigal za narodnost g. inženirja Postelna in bil bi napadel vsakega brez razlike narodnosti. Ko je bežal inženir Postel pred pijanim človekom, pripelje se v g. Doberletovo vozu njegov sin Franc Doberlet, z njim pa ravnatelj nemškega gledališča g. Mondheim-

Schreiner, kakor je prijavil svoj čas v „Slovenskem Narodu“, Slovenec rodom iz Ormoža, in zloglasni lažnjivi dopisnik Dunajskih židovskih listov in večni maturant, Karol Konschegg, exredakteur „Ljubljanskega Wochensblatta“. Ti gospodje so vzel g. inženirja Postelna na voz in se odpeljali v Velče, kjer so naznani žandarmeriji, kaj se je zgodilo. Žandarji so pijanca, znanega razsajalca, takoj prijeli in odveli v zapor, danes pa izročili sodniji v Ljubljano. Tem trem stebrom „nemšta“ alias nemškutarje v Ljubljani, gg. Konscheggu, Doberletu jun. in Mondheim-Schreinerju, katerim se je pridružil tudi gosp. Paul Achtschin, ki je mnogo z revolverjem okoli sebe pretil in plasti skušal, se je takoj v restavraciji v Velčah povedalo, da je napadovalec znan nepoboljšljiv pisanec, ki nobenega kmeta pri miru ne pusti, ki je vsled vedne pijanosti zmešan, v obče pa tako zanemarjena in zaučevana osoba, da bi ga bili že davno ubili, ko bi se ne bali kazni.

S tem od gostilničarja v Velčah in od gospodov iz Velške fabrike danim razjasnilom bi menda mogli biti gospodje zadovoljni. Ne tako pa Konšekov sin. Lačen je bil teleograma, da si prisluži na izletu porabljeni denar, in komaj dospe v Ljubljano, teče že na brzjavni urad in odpošlje „mit acht Adressen“ telegram, katerega smo priobčili spredaj in kateri naj bi bralcem Dunajskih židovskih listov osvetljeval, kake so razmere na Kranjskem pod vladom Taaffejevo in deželnim predsednikom baronom Winklerjem, da slovenski kmetski fantje napadajo nemške inženirje, ker so Nemci, in da ni nikake varnosti več v Ljubljanski okolici za Nemce in nemškutarje. Nemci in nemškutarji so včeraj z veliko slastjo kazali telegram Konšekov, rekoč: „Glejte, take so naše razmere!“

Posebno se je v tem odlikoval pri včerajšnjem banketu Ljubljanskih strelcev trgovca g. Karol Ka-

ringer, ki je vsacemu tiščal omenjeni telegram nasproti in nosljaje vikal: „Das sind unsere Zustände!“

Vprašamo, ali res ni možno, da se tacemu dečaku, ki je še moker za ušesi, ustavi nesramno rokodelstvo in zakaj se mirno dopušča, da za bornih par goldinarjev trosi laži in obrekovanja v svet in grdi deželo in mesto, v katerem biva?

Vprašamo vse Nemce, mej nami živeče, kateri so si ohranili še toliko objektivnosti, da jim je pravica in resnica nad vse ljuba, ali res nemajo druga „mediuma“, ki bi poročal v Dunajske liste?

Vprašamo pa tudi triperesno deteljico: Doberlet jun., Mondheim-Schreiner in Paul Achtschin, od kod to prihaja, da se vozijo v Velče z revolverom v žepu? Ali so hoteli morda tam toli dobiti mučeniško krono?

Sploh pa je v zadnje dni tudi slepec mogel opaževati, da se z gotove strani neprestano in dosledno štuje in ruje, da bi se prouzročil kak nered ali kaka rabuka, ki bi se potem napetih lic raztrobil v Dunajske liste; taktika levičnjakov in viteza Schönerer-ja žalostni vspehi tudi nekaterim vročekravnim elementom mej nasprotno stranko ne dadé miru, da si hočejo „coute que coute“ pridobiti tudi jednakih lavorik. In naših nasprotnikov zbrana tolpa, sedeča pri banketu, ki se tako rada ponaša s svojo inteligencijo, ne povprašuje kar nič po okoliščinah, po istinitosti in sploh po važnih merodajnih momentih, temveč veruje kar slepo in prisega na take telegrame, ker tudi njej srce radosti utriplje, videč, da je malovesten a močno gladen žurnalista (?) oblatil našo deželo in z njo — Slovence.

Da, take so naše razmere!

LISTEK.

Deželna razstava v realki.

(Dalje.)

Kdor se zanima za razvoj časnikarstva mejni, naj si ogleda Ljubljankančko, kakeršna je bila pred 100 leti, kajti mej drugimi razstavljeni je tudi jedna številka od leta 1783.

Posebne redkosti razložene so v velike dvorane levem kotu. Bitka pri Sisku 1. 1593, kjer „Kope so piani — pred Kranjci omagali Otomani“, upodobljena je v velikej bakrenej plošči (št. 55), znanej iz spodnjega muzeja. Pri tej bitki uplenili so tudi v šotoru Hasana-paše brivno skledico, ki je zaradi tega interesantna, ker je iz usnja. Pod to skledico pa sta v steklenej kaseti škalpa Herwarda barona Auersperga in barona Weixelberga (lastnina grofa Auersperga na Turjaku), žalosten spomin preteklih silovitih časov. Okolu in okolu razstavljeni je dragoceno orožje: Krasni pištolji maršala Marmonta (št. 60 in 61), bandžar 300 let star, (št. 65) lastnina dra. Ahačiča, mašni plač, narejen iz vojnega

plača pri Sisku premaganega Hasana-paše (št. 206, lastnina stolne cerkve v Ljubljani) in bosenska „casula“ poddržnice v Gabrčah pri Senožečah, jako lepo uloženi puški gg. grofa Lanthierija in Victora Smoléta (št. 213, 214), opeka z grbom Celjskih grofov, helebarde, dvoročni meči (Flaminger), Lanthierovi „trouboni“, turške podkve in stremena, in puške raznih časov in sistemov. Mej puškami pa sta dve, ki zaslužite vso našo pozornost. Baron de Traux v Celji razstavil je štev. 71 in 73. In ta štev. 73 — risana puška za lov — je kaj posebnega, kajti to je prava pravcata ostraguša (Hinterlader) iz sedemnajstega stoletja. Naredil jo je Mihael Güll, ki je bil puškar v Ljubljani. Da je živel in puške delal v 17. stoletji, razvidno je na drugej puški, kjer je svojemu imenu dodal tudi letnico 1651. Tedaj so bile novodobne ostraguše, ki so napravile velikansk preobrat v vseh vojskah, na Kranjskem znane že pred 200 leti, vsaj M. Güll delal je že po tem sistemu.

Kaže se nam dalje Valvazorjev šlem (št. 67), rogovi divjega kozla v prejšnjem stoletju pod Triglavom ustreljenega, in polovica črnega oklepa grofa Jošta Thurna, dednega dyornika v Kranjski in vin-

diškej pokrajini, višjega poglavarja hrvatskih mej itd. (1533—1589). Ta oklep (št. 80) bil je poprej v „Ambraser Sammlung“, sedaj pa pripada umetljuno-zgodovinskej zbirki na Dunaji in ima poleg zgodovinske vrednosti za nas tudi ta pomen, ker nas živo spominja tistih žalostnih časov, ko so se slovenski kmetsje poganjali za „staro pravdo“ in je marsikateri nesrečnež s strahom in trepetom zazrla ta črni oklep nemilosrdnega Jošta.

Štev. 105—108 so mestna oziroma sodna žezla (richterstab) iz Kostanjevice, Krškega, Škofje Loke in Kočevja, izmej katerih ima ono iz Krškega največ prvotnosti. Jednak namen imela je tudi po g. Kapelle-ji v Metliki razstavljeni gorski palica, (št. 116), sestavljeni iz več delov, katero je držal v roki sodec pri vinograjskih prepirih.

Občinski urad v Žužemberku razstavil je s srebrom okovano posodo iz rakove škarnice (št. 117), ki drži kakega pol litra. Žal, da moramo oporekat Žužemberčanom, da bi bil kdaj pristen krški rak lastnik te škarnice, ker je posoda narejena iz škarnice morskega raka.

Lepo je orožje, razstavljeno po g. dru. vitezu Stöckl-nu (št. 59, 62—64, 78, 79), in g. Smoléta, pi-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. julija.

Triester Ztg. prinaša jedina senzačen telegram iz Zadra, da je **dalmatinski** deželni zbor vsled Najvišje cesarske naredbe razpuščen, kar da se je bilo naznalo v zadnji seji v soboto, predno se je bil zvršil dnevni red.

Deželni zbori, kateri imajo sedaj svoja zborovanja, končali bodo svoje delo koncem meseca ali pa začetkom avgusta. V dan 16. avgusta sklicana sta deželna zborna Goriške in Istre. Drugi deželni zbori, kateri letos neso še zborovali, kakor galiski, moravski, gorenje-avstrijski in predarlski, sešli se bodo tekom meseca septembra. Zborovanje teh deželnih zastopov trajalo bodo potem tikoma do početka zasedanja državnega zborna, oziroma delegacijskih obravnavanj.

Ktorker se čuje, bode **česki** deželni zbor že 5. avgusta zaključen. Do sedaj se ni še obravnavalo nobeno vprašanje, ki bi se dotikalo narodnosti nega nasprotstva. Včeraj pa so predložili dr. Rieger in tovariši naslednji nasvet: "Deželni zbor naj sklene: Deželnemu odboru se naroča, storiti načrt reformi volilnega reda v deželnih zborih, s katero naj bi se posebno naslanja se na zadnje ljudsko štetje in druge uradne podatke volilna pravica z ozirom na prebivalstvo, število in plačani davek kar možno jednakomerno podelila, volilni okraji z ozirom na geografsko ležišča razdelili in tako obmejili, da zadobiti obe narodnosti jednakino in popolno pravico. Nadalje naj se preiskuje, bi li ne bilo prikladno, da bi se volilna pravica v nefidekomisaričnem veleposestvu zvrševala v več volilnih krajih in naj se li petakarjem podeli volilna pravica." — Ta predlog podpisalo je 71 Čehov. — Razven tega pride znabiti še Clam-Martinicova resolucija v obravnavo, glede obligatnega pouka obeh deželnih jezikov po vseh srednjih šolah česke dežele. — Prof Harrach izročil je peticijo raznih občin za povzdrogo industrije s predivom in tkalstva po českih in nemških gorskih krajih.

Vnajme države.

Pred nekolikim časom poročala je **srbska** vladina stranka kako da je zmagala proti opoziciji pri izvolitvi župana v mestu Kragujevac. Te je bilo prouzročilo mnogo veselja v taboru "naprednjakov" in izvajali so se iz tega slučaja celo ugodni zaključki za predstoječe volitve v skupščino. Zdaj pa pride poročilo iz Belgrada, ki nam kaže v pravem svitu ono "zmago". Meščani Kragujevski so se namreč pritožili proti vodji ondotnega vojaško-tehničnega zavoda, polkovniku Velimiru Štefanoviću, kateri je bil vse pri tem zavodu nameščene delavce prisilil, da so glasovali za vladinega kandidata, grozeč jim, da bode v nasprotnem slučaju vse odpustili. Belgrajski opozicionarni list vpraša, je li ta slučaj, da se zdaj že v vojski tira strankarska politika in da se dajo častniki upotrebljati za politične agitatorje, morda rezultat — nove vojskine organizacije?

Francoski senat priznal je s 139 proti 127 glasom nujnost justične reforme ter na to sklenil generalno debato o dotednej vladini predlogi. Kot glavna govornika stala sta si nasproti justični minister Martin-Feuillé in pa Alou. Prvi je javno

priznal, da namerava s svojo predlogo ustvariti politično obrambo. Vse vlade francoske so se dotikale sodnega stanu. Ob času cesarstva bile so takozvane mešane komisije, in kar se tiče neodstavljivosti sodnikov, ki je izrečena v postavi, spominja justični minister le na čase, ko je bil vojvoda Broglie minister in na tedajšnje politične pravde, kojih je bilo nad tri tisoče. Sedanji sodni stan zgubil je svoj ugled, odkar se umešava v politiko in si prisvaja pravico, da sme žaliti republiko. Velika večina dežele zahteva, da se stori konec takemu anarhičnemu stanju. Allou pa je napadal postavo ter se toplo zavzemal za sodniški stan. Dotično postavo imenoval je javno nesrečo, katera bode dala Francoskej odvisne in sužne sodnike. — Zmerni republikanski listi so tudi skoro vsi proti postavi in "Journal des Debats" dokazuje justičnemu ministru, da celo Bourboni l. 1814. neso majali na neodvisnosti sodniškega stanu.

Včeraj je Mr. Gladstone v **angleški** spodnej zbornici v daljšem govoru razpravljal projekt o novem Sueškem kanalu ter izjavil, da vlada v tej zadevi ne bode zahtevala potrjenja od parlamenta. Sir Rivers Wilson, pogajaje se z Lessepsem, ni našel nobene popustljivosti, kajti slednji naslanjal se je na oblubo angleškega kabinta, da bode pogodba ostala nespremenjena. Ako pa bi poscijilo delalo preglavice, ponudil se je Lesseps, da bode sam skrbel za kapital. Ako bi se tudi pogodba ne vzprejela, bode Lesseps vsekako začel graditi novi kanal, akoprem obžalovaje, da se Anglija ne udeležuje tega podjetja. — Novi francoski poslanik v Londonu, Waddington, je dejal, da je Sueško vprašanje jedina težkoča v francosko-angleških odnosa, kajti za Lessepsem stoji ves narod in prihodnje razmere mej Francijo in Anglijo zavisé od doganjaja tega vprašanja.

Dopisi.

Iz Ptuja 22. julija. [Izv. dop.] Naši libraleci pošiljajo ravnokar v nemškem jeziku sledeči poziv:

"Spoštovani gospod občinski predstojnik! V kratkem se ima vršiti volitev v okrajnem zastopu Ptujski.

Mnogo mož naprednjaškega mišljenja (?) iz celega okraja kakor tudi iz Ptuja samega smatrajo za potrebno, da preide večina okrajnega zastopa, katera je sedaj v rokah duhovnih gospodov in njihovih pokornih privržencev, zopet v roke naprednjaške stranke. To je posebno treba radi šole.

Ti možje so mnenja, ka se naj duhovni gospodje pečajo bolj z dušnim poslom svojih farmanov nego s posvetnimi zadevami. Za šolo in njeno zboljšanje se bodo gotovo tisti kmetje in meščani, ki imajo otroke, bolj brigali, kot duhovni gospodje, ki ne smejo imeti rodovine in še celo poznati ne smejo očine ljubezni. (Vi jo pač poznate, gospod doktor, kaj ne? Stavčeva opomba.)

Sestavil se je tedaj v Ptiji odbor iz velikoposestnikov (?) in meščanov, kateri ima nalogu skrbeti za večino v okrajnem zastopu.

V imenu tega odbora usojajo so podpisani vas prositi, da nas v našem podjetju podpirate in da

lili v kongresnej dobi (l. 1821) pri ljudskej veselici kmetskim dekletom. Na tem traku tiskani so naslednji Vodnikovi stih:

Cesarja sta vgnala
Hud vojskini krik,
Francozom pa dala
Pravičen mejnik.

Mladenče vuhačo
Kdar stavio mejō,
Nas plesat ravnajo,
Nam godec dajo.

Spomin bo; kdaj zmote
Kdaj spór je minul,
Kdaj mir nam dobrote
Na semlo izslu.

Plesajmo, pozablen
Poběr se prepír,
Vukajmo, povablen
Z' nam rajat si mir!

Jednak zeleno-svilen trak hrani se v deželnem muzeji. Na njem tiskana je znana Vodnikova pesen:

"Pubiči, punčike
Spletajte venčike itd."

ki se je pa mej prebivalstvo delil o drugej priliki.

(Dalje prih.)

kot naprednjaški mož, kateremu je izročila občina svoj blagor, tudi v tej zadevi za blagor občine in okraja sodelujete.

Poznejši predlogi se bodo objavili.

Podpisani so znani kričači Pisk, dr. Mihelič, Eckl, Kaiser, Hutar, Bratanič in še nekaj drugih.

Da je ta "manifest" sestavljen po dr. Miheiliči, se razvidi na prvi trenutek, ker se on duhovnov boji, katerim pravi: "welche das gefühl der vaterliebe gar nicht kennen dürfen". Gospod doktor, splezali ste že do vrhunca politične zrelosti in sedaj bode treba nazaj! Na tak način hočete vi kmete na limanice dobiti?

Je li zamorete oporekat, da razumejo sedaj v okrajnem zastopu sedeči duhovni o gospodarstvu desetkrat več nego vi? Čudimo se pa še vedno, da se ta človek drzne napadati naše vsega spoštovanja vredne može. Ali ste g. doktor na tisto "gnusno" pravdo pozabili, ki se baje naslanja na §. 129 kaz. zak.? Ali ste se že opravičili? ali ne veste, da to tudi zahteva postava z dne 1. aprila 1872 št. 40 drž. zak. od Vas kot advokata? Ali ne veste, da s tem svojim neopravičenjem odvetniškemu stanu nečast delate?

Nas pa nasprotnikovo delovanje spodbuja, da tudi mi ne smemo rok križem držati. Vsakteri naj stori svojo dolžnost, vsakteri ima priliko delovati v svojih krogih. Nikdo ne sme misliti, da je to delo posameznih; delajmo marljivo in z druženimi močmi, kajti le na tak način je zmaga mogoča in gotova.

Iz Mengša 19. julija. [Izv. dop.] (Sprejem cesarja.) Pri krasno izdelanem slavoloku, tik cesarske lipe pričakovalo je naše na tisoči broječe občinstvo dne 16. t. m. ob 7 uri zjutraj Nj. Veličanstvo. Šolska mladina Mengška in iz Goričice, skupno nad 400 glav, postavila se je v dve vrsti s svojima zastavama. Dečki imeli so lipove veje, deklice cvetlične šopke v roki. Spredaj pri slavoloku stal je občinski zastop s svojim županom, krajni šolski svet, Trzinski in Loški občinski zastop, duhovščina iz Mengša in Goričice, učiteljstvo omenjenih šol, tri belo oblečene deklice. Da ni občinstvo tiščalo preveč na cesto in da se je ohranil red, postavljen je naš vrli župan gospod Janez Levec nad sto odraščenih fantov ob cesti. Pod lipo postavili pa so se domači pevci in pevke pod vodstvom tukajšnjega nadučitelja.

Ob 8^{1/4}. uri zagromi topič iz bližnje višave, zasliši se zvonenje in kmalu se pripelje kočija, za njio druga, in z nje stopi mej nebrojni živio in slava-klici Nj. Veličanstvo. Pevci zapojo cesarsko himno, župan Levec pa pozdravi cesarja: "Vaše Veličanstvo presvitli cesar! Sprejmite naj prisrčnejši pozdrav občine Mengške, katera Vam zagotovila najponižnje udanost in zvestobo. Pod to lipo (kazajte na drevo), usajeno leta 1879 v slavni spomin Vaše srebrne poroke, obljudili smo Vam najpokornejšo udanost in zvestobo; tudi danes ponavljamo to sveto oblubo ter Vam kličemo: Bog ohrani nam Vaše Veličanstvo še mnogo let, ohrani pa tudi Habsburški rod, na veke združene z našo materno deželo Kranjsko". Na to odgovori Nj. Veličanstvo: "Prav zelo me je veselilo priti v ta kraj in ogledati si gorenjsko stran, posebno ta trg je kaj lep, gotovo prebiva tukaj dovelj premožnih ljudi". Na to odgovori župan, da je v trgu precej premožnih pa tudi dovolj ubogih prebivalcev. Na vprašanje, s čim se bavijo, odgovori župan, da večinoma s kmetijstvom. Potem se je obrnil cesar k duhovščini in se posebno s tukajšnjim gospodom kaplanom dr. Josipom Dolencem jako prijazno pogovarjal. Gospod Janez Ložar, bivši Trzinski župan, zahvalil se je v svojem govoru za podeljeni srebrni križec. Potem se je predstavilo učiteljstvo. Nadučitelja vprašal je cesar, koliko časa že služi v tem kraju, koliko je šolskih otrok, je li pouk poludneven ali celodneven, če službuje sam na tej šoli ali še kdo drugi. Nadučitelj predstavi učiteljico, in cesar vpraša: "Ali poučujete same deklice ali tudi dečke?" Po odgovoru, da poučuje dečke in deklice skupno, stopi pred cesarja šolska deklica, držeč v roki cvetlični šopek in govoril glasno in srčno: "Vaše Veličanstvo, presvitli cesar! Pozdravljamo Vas presvitli vladar najprisrčnejše, ter Vam v znamenje na še naj-

štola (št. 193) in razne stare skrinje. Mej slednjimi spadata mej najlepše št. 159 (Sajovic v Slavini) in 57 (Paula Merizzi v Ljubljani), potem škrinje in kasete Strahlove, Lichtenbergove, Auerspergove itd., katerih je pa vse preveč, da bi jih podrobnejše omenjali.

Mej kupami in pokali je posebno lepa in znamenita ročka za pivo (bierkanne), lastnina barona Lichtenberga, ki je imel baje že 2000 gld. za njo. Ta ročka je srebrna, pozlačena, a vsa pokrita s figurami in arabeskami. Izdelal jo je Conrad Aufenthaler v Norimbergu koncem 17. stoletja.

Na dalje je omeniti majolika (št. 280), poznata pod imenom: "Vier Evangelistenbierkanne", lončena, s cinastim pokrovom, s podobami vseh štirih evangelistov in drugimi figurami in letnico 1630 — steklenega pokala, imenovanega "Prälatenbecher des Abtes Alex. baron Taufferer", na katerem je graviran samostan v Kostanjevici z letnico 1749, — takozvanega "Cementbecher" in "Gustav-Adolf Becher" (ki ima na dnu v srebro urezano podobo tega kralja), oba iz deželnega muzeja.

Pod št. 140 razstavljal je g. dr. Bleiweis Trsteniški rudeč svilen trak, kakeršni so se de-

zvestejše udanosti, ljubezni in spoštovanja podarimo ta cvetični šopek s prisrčnim vošilom, da Bog ohrani Vaše Veličastvo še mnoga leta". Na to sledi zopet burni živio-in slava-klici. Presvitli cesar, ginjen nad srčnim pozdravom te male čvrste dekllice, vzame šopek, z drugo roko pa jev prav prijazno potrka na ramo rekoč: Dobro, prav lepo si govorila. Ko začuje cesar, da Mengeska šolska občina še nema lastnega šolskega poslopja se jako začudi: "Kaj, tako velik kraj, pa nema še svoje šole?" — Na to razjasni neki višji gospod, da je občina letos prosila za razširjenje tukajšnje šole in za stavbo novega šolskega poslopja, a ta zadeva še danes za to ni rešena, ker želi Trzinska občina radi daljave izstopiti iz šolske občine in hoče zidati svojo šolo.

Ko je cesar ogledoval še nekaj časa z mlaji, zastavami in venci krasno okinčani trg in kaj lepo izdelani slavolok, poda se v kočijo, ter se poslovovši odpelje. Za njim pa so odmevali možnarji izpod stare razvaline, združeni z navdušenimi živio-klici in lepo ubranim petjem tukajšnjih pevcev in pevk.

A. J.

Iz Ljutomera 22. julija [Izv. dop.] Podpisani sem prejel iz Radgone sledeče pismo:

Vaše blagorodje!

Nastopivši banderij iz Ljutomerskega okraja ob navzočnosti Nj. Veličanstva v Radgoni dal je kolikor z impozantnim številom jezdecev in njihovo brhko nošo, toliko tudi z vzgledno njihovo čudorednostjo visokej svečanosti poseben lesk, ter je poleg občnega priznanja izval tudi Najvišjo pohvalo Nj. Veličanstva presvitlega cesarja.

Jako me torej veseli izpolniti prijetno dolžnost, da v imenu mesta Radgonskega izrazim Vašemu blagorodju, katero ima glavno zaslugo za uresničenje banderija, najpopolnejše priznanje in najiskrenejšo zahvalo ter Vas ob jedno uljudno prosim, da izvolite tudi vsem onim p. n. osebam, katere so se udeležile priprav za banderij in njega samega, priobčiti najtoplejšo zahvalo mesta Radgone.

Mestni urad Radgonski v 13. dan julija 1883.

Župan:

Deller l. r.

Namenu tega pisma mislim najboljše zadostiti, ako ga javno razglasim in tudi od moje strani priložim zahvalo vsem tistim, ki so k poveličanju tega slavnega dneva pripomogli in pri tem sodelovali. Slava jim! — Ravno tako prejel sem častno pismo od gosp. c. kr. okrajnega glavarja Trautvetterja, v katerem se taisti zahvaljuje za lepi red in obzirno postopanje na vse strani pri tej slavnosti.

Ljudstvo našega političnega okraja je torej dejansveno pokazalo, kako svojega cesarja in vladarja iskreno ljubi.

Torej vsa čast in hvala mu!

Kukovec,
okrajni načelnik.

Iz Senožeškega okraja 23. julija. [Izv. dop.] Pravijo, da kakoršna so pota in ceste, taki so dotični prebivalci. Da ni na temu izrekumnogo resnice, pač nihče ne more ugovarjati. Pri nas smo dosehmal imeli še precej dobre skladne ceste; da bodo i v bodoče, skoro da dvomimo, kajti novo izvoljeni cestni odbor, oziroma njegov načelnik se, kakor je vidno, kaj malo briga za ta njemu naloženi častni posel, ker akoravno že predseduje več mesecov, še do sedaj ni sklical nobene seje. Zakaj da tega ne učini, on gotovo dobro ve; menda se boji, da bi ga, ali da ga bode "škarpa" ožulila. Drznemo se tudi vprašati, kedaj se bodo vender letos potrebna dela na omenjenih cestah oddala, in kedaj dovršila? Tako tudi potrebna cestna sipa; mari po zimi? Zbudi se, zbudi, cestni odbor! oziroma gospod načelnik!

N.

Iz Godoviča 19. julija [Izv. dop.] Nikoli, naj živimo še toliko časa, nam ne bode dan 15. julija 1883. iz spomina šel. Ta dan bili smo toliko srečni, da smo mogli našemu presvetlemu vladarju gledati v obraz.

Ko smo za gotovo zvedeli, da obišče Idrijo, tedaj tudi našo vasico, začeli smo se posvetovati, kako Preslavnega dostojo sprejeli. Vasica je majhna, ljudstvo ne bogato, tedaj na kaj posebnega še mis-

liti ni. Pa denar ni vse, tudi brez denarja se kaj naredi. "Jaz pripeljem dva mlaja" pravi jeden, "jaz tudi dva" oglasi se drugi itd. In tako postavili smo že osem dnij poprej šest precej velikih mlajev, med katere smo napravili slavolok, kateri je bil precej velik. Drag ni bil, ker delalo in doneslo se je vse brezplačno. Razen tega dičil je vasio še drug slavolok in pa smrekov drevored. Zastav cesarskih in narodnih tudi ni manjkalo.

V nedeljo 15. t. m. zjutraj zbral se je polno ljudstva, domačega in tujega, katero se je ob cesti postavilo pričakovaje cesarja.

Po osmej uri dobimo znamenje, da se bližajo vozovi. Vse stopi v red. Ko se nam približajo vozovi, zaori šolska mladina, zanjo pa vsa množica krepke živio-klice. Presvitli cesar je prijazno in smebljaj odzravljal. Ko je prišel voz pred slavolok, skočil je cesar kakor mladenič 18 let iz njega. Tu Ga pozdravi in nagovori naš gospod župnik slovenski jako krepko. Cesar se mu lepo zahvaljuje, da je ljudstvo lepo učil, da je tako patriotično itd. in reče potem: "Tukaj mora prav prijazno biti, ker je vse obraščeno".

Gospod okrajni glavar predstavi učitelja, g. župnika in župana iz Črnega Vrha, in vsacega je Nj. Veličanstvo z vprašanji počastilo. Na to ogoril je cesar blizu stojecga trgovca Fr. Lenasi-ja, ki ima tri medalije. Vprašal ga je, v katerih bitkah jih je dobil. Potem se cesar usede v voz in odpelje proti Idriji, pozdravljen s živio-klici.

Ljudstvo razšlo se je po gostilnah, veselo, da je cesarja video, in čakalo, da se je cesar nazaj v Logatec peljal, kjer Ga je navdušeno pozdravljal kakor popred.

Iz Šent Jarneja 20. julija. [Izv. dop.] V 87. številki "Slovenca" popisuje nek dopisnik iz Šent Jarneja, kako se je tam obhajala 600 letnica Habsburška, ter siplje kakor boginja Fortuna iz zlatega roga zahvalo in pohvalo na vse, in se vedo v prve vrsti tudi na-se. Kdor je bral dotični dopis, a tukajšnjih razmer ne pozna, utegnil bi misliti, Bog zna kako svečano in s kakim navdušenjem se je praznoval oni zgodovinsko pomenljivi dan, in s kakimi čini se je pokazala udanost do presvetle cesarske hiše! — Ker mi je pa resnica nad vse ljuba in draga, in se mi zdi pohvala neumestna tam, kjer ni zaslužena, primoran sem za g. dopisnikom popraviti to, kar je povedal preveč, in dostaviti to, kar je povedati strahopetno opustil.

Gosp. dopisnik govorí o slovesni sv. maši. A kaka slovesna maša je to, če se opravlja v skoraj praznej cerkvi. Čeravno se je slovesnost oznanila in toplo priporočila iz lece, čeravno je bilo 11. julija deževno jutro, tedaj za delo na polji neugodno, in čeravno šteje fara nad 6000 duš, udeležilo se je ta zgodovinsko imenitni dan sv. maše 8, beri osmoro moških, nekoliko več ženstva kakor navadne dni, in pa šolska mladina in še ta ravno ta dan brez nadzorstva. To je bilo vse. Niti jeden strel iz možnarja ni poveličeval cerkvene slovesnosti, kakor tudi sploh vse slavnostne dni ne. Cerkvene slovesnosti se ni udeležil niti jeden člen občinskega zastopa, niti jeden člen krajnega šolskega sveta, niti jeden člen prostovoljne požarne brambe, ki se sicer tako rada postavlja in skazuje v svoji uniformi. Ne v Ljubljani in ne doma ni počastila presvitlega cesarja, od katerega je prejela že izdatne podpore. To je sramota, to je madež neizbrisljiv, to je čin, ki zasluži ostrega ukora "ex officio!"

Če je bila že udeležba pri cerkvenej slovesnosti tako mlačna, ki vender ničesar ne stane, naj vsak sklepa, kaj se je storilo za dekoriranje hiš, kar stane novcev. — Pa g. dopisnik vender omenja okičanja hiš, in na cente hvali dekoracije, zastave in napis na šolskem poslopji, katere je vse natanko z metrom premeril. A resnica je ta: omenjene dekoracije, zastave in napis bile so vse od privatne roke šoli tako rekoč usiljene, ker je znano, da se vodstvo za take reči, ki stanejo novcev, čisto malo briga. To se je že pri več prilikah pokazalo. Da ni omenjenih dekoracij in zastav od privatne roke, imela bi šola javljene kak drugači obraz, kakor ga ima vsaki dan. Dve cesarski zastavi raz okna in se, da je v bližnji vasi nekemu krčmarju 700 gold.

nekaj zelenih vej okolo šole, to bi bila vsa dekoracija šolskega poslopja. Lahko je dičiti se s ptujim perjem.

Ker že od dekoracij in zastav govorim, naj le še to povem, da je bilo na dveh hišah videti zastave v nemških barvah, in sicer čisto same, brez cesarskih in deželnih. To je bil pač "unicum" na Kranjskem.

G. dopisnik včasih tudi nekaj povedati o razsvitljavi in še imenoma našteje nekoliko hiš, ki so se baje posebno odlikovale. Pa g. dopisnik je bil tudi tukaj s svojo hvalo preradodaren, in je dotičnim kaj slabu ustregel, ker jih je spravil v ne majheno zadrugo, ker morajo dotični sami protestirati zoper tako pohvalo in ker mora vsak, ki je to razsvitljavo videl in zdaj pohvalo v "Slovencu" bral, nehotě vsklikniti: Risum teneatis . . .

Čemu li hvaliti to, kar se hvaliti ne more, in se s tako pretirano hvalo le potubo daje ljudem, ki mislico, da so že zadosti storili, ker so še za to malenkost pohvaljeni bili? Čemu se bati tudi pohvaliti to, kar je bilo v resnici vse graje vredno?

Naj bi bil g. dopisnik, če ga je že tako srbelo pero, da je moral s svojim sporočilom v javnost, naj bi bil vsaj pogralj tudi napake, ali pa naj bi bil, če ni imel poguma za to, o celi stvari — lepo molčal. Tudi te vrstice bi bile izostale, da jih ni izvalo ono nepotrebno in neopravičeno hvalisanje.

Domače stvari.

— (Radičevičeva slavnost) se je za jeden dan zakasnila. Pesnikovi ostanki dospeli so še le včeraj dopoldine v Novi Sad. Iznad poslopja "Matice Srbske" visela je črna zastava. Uhod na peron dovoljen je bil samo 120 osobam. Pred kolodvorom imel je A. Hadžić lep kratek govor. Potem se je v sprevodu prenesla krsta na parobrodsko postajo. Prihod v Karlovce ob 1. uru popoldne. Mesto je bilo natlačeno tujcev, nad 2000 gostov. Na glavnem trgu bil je postavljen katafalk, ondu vršilo se je blagoslovjenje. Po obedu prepeljali so krsto v Stražilov, jedno uro od Karlovev. Na grobu govoril je Dimitrijević, urednik "Zastave". Zvečer bil je banket za 300 osob.

— (Gospoda Franca Šumi-ja) imenovala je c. kr. centralna komisija za ohranjenje zgodovinskih in umeteljnih spomenikov na predlog tretje (arhivne) sekcijs 30. junija t. l. svojim korespondentom.

— (Iz Ptuja) se nam 23. t. m. piše: Pri včerajšnji volitvi načelnika veteranskega društva izvoljen je dober Slovenec g. M. Planinšek, kateri je ob priliki Jožefove svečanosti za tega delj iz odbora izstopil, ker je njega večina sklenila, da se te nemške demonstracije društvo udeleži in copore. Iz te volitve se razvidi, da se srednji in nižji stan še nesto nasrkalista tistega nemško-pruskega duha, kateri je mej našim meščanstvom tako razširjen.

— (Poštne hranilnice.) Trgovinsko ministerstvo je predružilo §. 24 odstavek 3. na redbe z dne 10. oktobra 1882 in dovolilo, da sme jedna in ista osoba tri hranilne karte po 50 kr. na teden uložiti.

— (Nespreten samomorilec.) Piše se nam iz Borovnice v 22. dan t. m. Včeraj hotel se je $\frac{1}{4}$ od kolodvora na železnični ustreliti neki človek. Sežgal je popotni list in več drugega papirja, potem pa priredil puško in privezal vrvico na petelinu, da bi tako puško sprožil. Cev je potem utaknil v usta, ter z nogo sprožil petelinu. A učinek bil je nepričakovani. Ker je samomorilec cev menda tako tesno objel, da strel ni imel duška, ni mu šla krogla v glavo, temveč ves strel udaril je na strani vun, cev ga je pa tako močno sunila v usta, da mu je poškodovala jezik, da ne more govoriti. Samomorilec prišel je še sam na kolodvor, s prvega govoril je še malo, pozneje pa mu je vsled otekline sapo zaprolo in na vprašanja je samo prikimaval. Ko ga železniški nadzornik vpraša: kako se piše in mu poda košček papirja, zapisal je: Janez Potepan. Odpeljali so ga v Ljubljano. Govori

hranit dal, kar pa je neverjetno. Star je okoli 50 let.

— (O Tisza Eslarskej aferi) pisoč, pravi mej drugim „Sloboda“: Nekada biaše rěč: „Unus Petrus est in Roma, una turris in Cremona“, a sada se može reči: Una justicia est in Magjaria!

Gospod urednik!

Kazaje na § 19 tisk. post. prosimo za objavo sledečega popravka.

V 160. številki „Slov. naroda“ od 16. Julia t. l. stoji: „Ljubljanski turnarji peli so pri ljudski veseли trikrat demonstrativno „Die Wacht am Rhein“.“

Ta trditev je popolnoma neresnična.

V Ljubljani, 17. julija 1883.

Odbor društva „Laibacher Turnverein“.

Proske,
Schriftwart.

Rüting,
Sprechwart.

V poljedelskej razstavi

delila so se 22. t. m. določne ob 10. uri darila. Razsojevalci so bili gg.: Oton Detelja, poslanec in posestnik (načelnik), inženir Fran Witschl, vitez Gutmannsthal, Fran Kotnik, K. Neveklovska in Andre Gyurky.

Srebrno državno svetinjo dobi: Čebelarsko in sadjerejsko društvo kranjsko za zbirko čebelnega orodja; g. Mih. Ambrožič v Mojstrani za čebelno orodje, g. Jan. Drobčič z Broda pri Celji za pluge; g. Henrik Lanz na Dunaju za stroje; g. Julij Carov v Pragi za pluge, orodja in stroje; Umrath & Comp. v Pragi za mlatilnice.

Bronasto državno svetinjo dobi: Gosp. Eduard Schlegel v Ljubljani za podkove in orodja; Sirarska zadruga v Bohinjski Bistrici za sirasko orodje; g. Anton Planinc v Boštanji za praktično smukalnico (Traubenrebler); gospod Joh. Brege v Budimpešti za stroj (trier), Mayfath & Comp. na Dunaji za poljedelske stroje in orodja; g. Toma Bohrer v Celovci za pluge; Pfannhauser na Dunaji za mlekarško orodje; Kleiner & Fleischmann v Mödlingu za mlekarško orodje; gosp. Fran Omersa v Kranji za železne verige; g. Albin Ahčin v Ljubljani za stroje in orodja; gg. Terček & Nekrep v Ljubljani in Jan. Jurij Winkler v Ljubljani za stroje in orodja.

Nadalje dobe diplomo (Anerkennungsdiplom) še naslednji razstavljalci: G. Albert Samassa v Ljubljani za sesalke, brizgalnice, cevi in pipe; g. Karol Hofbauer v Tržiči za umetno in solidno izdelani paviljon z opravo; firma Avg. Tschinkel v Ljubljani za sejalne stroje, g. Ivan Malenšek v Tacnji za svojo mlatilnico, za rezalni stroj in lokomobil.

Zahvala.

Čast. gospodu Josipu Zalokarju, kaplangu v Hrenovicah, se srčno zahvaljujem v imenu obdarovane šolske mladine za 100 knjižic „Habsburški rod“.

V Gorjah, dné 20. julija 1883.

Janko Žirovnik,
naučitelj.

Zahvala.

Znani šolski dobrotnik gospod Viljem Pfeifer, deželni in državni poslanec, je blagovolil podariti našej šolskej mladini 200 knjižic „Habsburški rod“, za kar se mu podpisani prav prisrčno zahvaljuje v svojem in v imenu šolske mladine.

Na Krškem, dné 21. julija 1883.

Božidar Valenta,
naučitelj.

Javna zahvala.

Povodom osrečajočega prihoda Nj. Veličanstva presvitlega cesarja v mesto Kranj dné 16. julija t. l. je tukajšnji trgovec in posestnik gospod Fran Omersa podaril mestni občini Kranjski državnega posojila srebrno rento za 1000 gld. s tem pogojem, da se obresti te rente vsako leto dné 16. julija v spomin Najvišje navzočnosti razdele mestnim ubogim.

Za ta velikodušni dar izreka podpisano županstvo v imenu ubogih najprisrnejšo zahvalo.

Mestno županstvo Kranj,
dné 17. julija 1883.

(502)

Župan: Šavnik.

Umrl so v Ljubljani:

18. julija: Katarina Martinc, zasebnica, 64 l., Kranjski nasip 20, za mrtvdom. — Miha Škrjanec, 9 mes., zidarski sin, Hrenove ulice 20, za bljuvno grizo. — Kristina Godec, 5 m., krojačeva hči, Krakovske ulice 27, za bljuvno grizo.

20. julija: Ana Pekic, 6 ted., dekle hči, Tesarske ulice 3, za grizo. — Fran Peterlin, zavarovalni agent, 38 l., Stari trg 3, za jetiko. — Marija Zajec, dñinarica, 46 l., Kravja dolina 11, za sušico.

22. julija: Anton Miglič, 7 ted., dñinarjev sin, Operarska cesta 7, za grizo.

V deželnej bolnici:

18. julija: Jarnej Zajec, 65 l., gostič, za oslabljenjem. — Cecilia Zanoškar, 42 l., dñinarica, za pretresom možjanov.

19. julija: Antonija Semen, gostija, 54 l., za vretjem trebušne mrene.

21. julija: Matevž Oblak, 80 l., dñinar, za desničnim pljučnim prisadom. — Marija Nagel, 50 l., gostija, za rakom na jetrah. — Jakobina Pečur, 1 dan, delavčeva hči, za slabostjo.

Tujiči:

23. julija.

Pri Slovu: Lovit z Dunaja. — Neugent iz Trsta. — Steinberg iz Gradca.

Pri Maliči: Graf z Dunaja. — Piazza iz Trsta. — Loser iz Pešte.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
7. julija	7. zjutraj	732.46 mm.	+17.0°C	sl. sev. brezv.	obl.	0.00 mm.
2. pop.		735.02 mm.	+17.4°C	brezv.	obl.	
23. 9. zvečer		734.86 mm.	+17.2°C	brezv.	d. jas.	dežja.

Nebo je bilo po dnevi oblačno, zvečer jasno. Srednja temperaturna bila je +17.2°, za 2.4° pod normalom.

Dunajska borba

dné 24. julija.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	78	gld.	95	kr.
Srebrna renta	79		55	"
Zlata renta	99		50	"
5% marčna renta	93		40	"
Akcije narodne banke	837		—	"
Kreditne akcije	293		50	"
London	120		—	"
Srebro	—		—	"
Napol.	9		50 1/2	"
C. kr. cekini	5		65	"
Nemške marke	58		50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	25
Državne srečke iz l. 1864.	100	"	169	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	"	40	"
Ogrska zlata renta 6%	119		85	"
" 4%	88		45	"
" papirna renta 5%	86		90	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103		—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	"	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	108	"	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	"	50	"
Kreditne srečke	100	gld.	171	75
Rudolfove srečke	10	"	20	25
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	108	25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220	"	50	"

Učenec,

13 do 14 let star, slovenskega in nemškega jezika zmožen, sprejme se takoj v prodajalnici mešanega blaga

Antona Svetica
v Kamniku.

(501—1)

K sv. Ani!

Priporočam ravnokar v mojej zalogi izšlo in po višoko čast. knezoškofjskem uradu potrjeno molitveno knjigo:

„Sveta Ana

ali

molitvene bukvice v češčenje svete matere Ane, obsegajoče njen življenje in vse navadne pobožnosti.

Sestavil **Krisogon Majar**,
mašnik iz reda svetega Franciška.
Cena: v polusnji 60 kr., v usnji 80 kr. in 1 gld. — Po pošti za vsako knjigo 10 kr. več.

Razprodajalec dobé rabat.

(504—1) J. Gontini v Ljubljani.

V najem

se oddaje prostovoljno s 1. oktobrom t. l. na dobrem glasu poznata, že čez 20 let obstoječa

gostilna Ogrinec,
poleg južno-železniške postaje Videm-Krško, in zraven spadajoče **gospodarstvo**, več rodotovitnih njiv, kakor tudi podlubo oralo vinograda z zidanico vred. (500—1)
Več pove g. občinski predstojnik Videmski.

Naznanilo.

Uzrok, da obeta letošnja vinska letina posebno obilnost, primora me, ceno vina v velikej zalogi in pravega dolenca proti večjemu kupčiju in proti pošiljatvi lastne posode znatno znižati.

Ponudim torej novo vino po 7 1/4, 8 do 9 gld., staro vino po 13 do 14 gld. hektoliter, rumeno ali rudeče. Vinski ocet ali jesih po 12 gld. hektoliter.

K obilnim naročbam se priporoča

A. Cvenkelj

(486—3) v Sevnici (Lichtenwald), Štajersko.

Št. 4619.

(494—3)

Razglas.

Stavbe na ljudskem veseljšči pod Tivoli, namreč: 2 pavilona, kavarna z gostilnico, plesišče, gušalnica, 2 kegljišča, 1 trafika, 3 visoki mlaji in 3 kabineti, se bodo vse skupno ali posamezno prodale.

Dotične ponudbe naj se pismeno pošljejo deželnemu odboru

do 26. julija 1883.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dné 20. julija 1883.

Ptujska

gostilna „pri črnem orlu“,

zdavnja dobro znana, s c. kr. poštnim in telegrafiskim uradom v poslopji, ležeča sredi mesta poleg c. kr. uradov in parka, z razgledom aa cesar Josipov spominek, priporoča vsej p. n. gospodi, potupočim trgovcem in turistom zelo priljube sobe ter svojo posebno dobro restavracijo, kjer se točijo izvrstna domača vina in Reininghausovo dvojno marčno pivo, vse jako po ceni.

Vozovi na vse strani dobé se v hiši.

Z odličnim spoštovanjem

Emil Vouk,

gostilne reditelj.

(503—1)

Vožni red Rudolfove železnice

velj